

**"Tegyük szerethetővé a rákellenes életmódot!" országos konferencia**

**Budapest, 2022. április 8.**

**10.50-11.10 Civil szervezetek hatékony részvétele a kormányprogram megvalósításában**

**Előadó: Szalay-Bobrovniczky Vince** civil és társadalmi ügyekért felelős helyettes államtitkár, Miniszterelnökség

**Magyarország Kormánya** – a rosszindulatú daganatos betegségek nemzetközi összehasonlításban is rendkívül kedvezőtlen hazai viszonyainak mielőbbi és tartós javítása érdekében – **célul tűzte ki**, hogy csökkentse a daganatos betegségekből adódó megbetegedési és halálozási mutatókat, egyúttal a betegekről és hozzátartozóikról terhet vegyen le, és életminőségüket növelje. **Ennek érdekében** egy összetett, összehangolt, minden érintett szakterületet átfogó és minden érintett csoportot megszólító **társadalmi összefogást hirdetett meg.**

A magyarországi halálozás csökkentése elsősorban a **daganatok megelőzésétől**, valamint **korai diagnózisától**, a korszerűbb diagnosztikai módszerek és a hatékony terápiás eljárások alkalmazásától várható.

Az ún. **elsődleges megelőzés** a daganatos betegségek kialakulásában szerepet játszó okok, vagy kockázati tényezőknek ismert vagy feltételezett hatások kiiktatását jelenti az egyes emberek mesterséges, illetve természetes környezetéből vagy életmódjából.

**A kormányzat feladata**, hogy kezdeményezze a megelőzéssel összefüggő ismeretek iskolai oktatását, szorgalmazza a rizikótényezőkre és azok elhárításának lehetőségeire vonatkozó ismeretekkel összefüggő témájú cikkek, műsorok megjelenését a médiákban, és **támogassa a dohányzásellenes és más társadalmi szervezetek és egyesületek (Magyar Rákellenes Liga,**

**Rákbetegek Országos Szövetsége, A rák ellen, az emberért, a holnapért! Alapítvány stb.) ismeretterjesztő, felvilágosító tevékenységét.**

A **másodlagos megelőzés** a szűrővizsgálat. Ez az egészségügyi ellátórendszerben valósul meg.

**A rákellenes küzdelemben jelentős szerepe van a civil szervezeteknek.** Olyan egyesületekről és alapítványokról van szó, amelyek **főként ismeretterjesztő, felvilágosító, egészséges életmódot népszerűsítő, környezetvédő** (felhívják a figyelmet a környezetkárosító, gyakran rákot okozó anyagok egészségkárosító hatásaira), **illetve betegtámogató és a betegek rehabilitációját segítő tevékenységükkel – önkéntes segítők bevonásával – járulnak hozzá a Nemzeti Rákellenes Program sikeréhez.**

A rákbetegek kezelésének lényegi eleme, hogy a beteg – és a társadalom is – elfogadja, hogy a rák, bár súlyos betegség, nem halálos ítélet. Az egyik legnehezebb feladat a közgondolkodás megváltoztatása ezen a területen. A szakmai érveknél többet jelent a **gyógyultak véleménye, ezzel párhuzamosan a betegeket támogató, képviselő civil szervezetektől érkező információk. Ők, az emberek, illetve ezek a szervezetek közvetítik leghitelesebben a társadalomnak, a megbetegedett egyénnek és családjának is, hogy hogyan vegyék fel a küzdelmet a betegségükkel, milyen problémákkal szembesültek a kezelésük során, hogyan gyógyultak meg, valamint milyen az életük gyógyult rákbetegként.** Ha ők hívnak és buzdítanak a szűrésekre, az mindig hitelesebb. Több, rákbetegekkel foglalkozó civil szervezet (ún. betegszervezet) felismerte és felvállalta ezt a feladatot. Felvilágosító és betegtámogató munkájuk hozzájárul a Nemzeti Rákellenes Program sikeréhez.

A Nemzeti Rákellenes Program alapvető célkitűzései közül tehát az **alábbi célok megvalósításában jut kiemelkedő szerepe a civil szervezeteknek:**

- a rosszindulatú daganatos megbetegedések kialakulását elősegítő tényezők előfordulásának visszaszorítása az elsődleges megelőzés hatékonyságának és társadalmi támogatottságának növelésével;
- a rosszindulatú daganatos megbetegedések minél korábbi felismerése az eredményes gyógyítás érdekében, a másodlagos megelőzés (szűrés) hatékonyságának és társadalmi támogatottságának növelésével.

**A civil szférának a fentiekén túl szintén számottevő szerepe van a hospice-palliatív gondozás, ellátás megvalósítása esetében is,** amelynek célja nem a betegség gyógyítása, hanem a daganatos betegség gyógyíthatatlan stádiumába került betegek fájdalmainak és egyéb kínzó tüneteinek csökkentése, megszüntetése, valamint a hozzátartozók segítése a betegség és a gyász terheinek viselésében.

**Szeretném kiemelni dr. Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter által a 2022. évben adományozott Értékteremtő Községekért díj egyik díjazottját, Kontha Benőné,** aki saját családjában lévő családi tragédiák sorozatának következtében határozta el, hogy eddigi karitatív tevékenységét kiegészítve, azt továbbfejlesztve a hospice tevékenységnek szenteli élete további részét.

A Miniszterelnökséget vezető miniszter 2020-tól adja át az Értékteremtő Községekért díjat, annak:

1. a magyarországi székhelyű és határon túli egyesületnek, alapítványnak, amelynek értékteremtő, értékmegőrző tevékenysége példaértékű,
2. valamint annak a természetes személynek, aki a közösség vagy közösségek ilyen irányú tevékenységét elősegíti, támogatja, vagy munkájával hozzájárul a civil szervezetek magas színvonalú működéséhez.

Az Értékteremtő Közösségekért díj létrehozásával a civil szférához köthető, valamely adott szakterületen és tevékenységi területen végzett kiemelkedő teljesítményt, kimagasló szakmai tudást és munkásságot, illetve valamely nagyszabású megvalósítást, a társadalmi értékeket teremtő és megőrző munkásságot, az alkotói tevékenységet, példa jellegű életművet kívánjuk kiemelni.

**Kontha Benőné a Református Dunamenti Kistérségi Diakónia egyesületben annak megalakulása óta tevékenykedik és tölt be elnöki funkciót 1996-tól.**

Az egyesület célja többek között:

- a helyes életmóddal kapcsolatos előadások szervezése, a mentális és szenvedélybetegségek kezelése, utógondozása,
- lelki segély-nyújtás, egyéb humán egészségügyi szolgáltatás (otthoni hospice ellátás). E cél szerinti tevékenységhez, az otthoni hospice ellátáshoz az engedélyt a szakhatóságtól megkapta.
- a Majosházai Hospice Ház, a végstádiumban lévő daganatos beteg ellátását szolgáló fekvőbeteg intézmény működtetése.

Fenti célok mind teljesebb megvalósítása érdekében Kontha Benőné 58 évesen szociális asszisztensi, majd református diakónus végzettséget szerzett, illetve hospice önkéntes tanfolyamon vett részt. Rájött arra, hogy hiteles segítővé válva sokat tud segíteni sorstársain.

A Református Dunamenti Kistérségi Diakónia elnökeként 2006-ban elindította az otthoni hospice szolgálatot a ráckevei, szigetszentmiklósi járás 17 településén, illetve a „Méltóság mezeje” programot. A fogadó településeken 2010-től 8 helyen készítettek az önkéntesek, illetve az iskolák bevonásával Hospice feliratú ágyásokat, felhívva a figyelmet a hospice szellemiségére. Az otthoni szolgálatban eddig 1247 családnak nyújtottak segítséget, mely éves szinten átlagosan 140 családot érint.

2018. évre sikerült valóra váltania egy korábban lehetetlennek tűnő vágyát, Majosháza településen egy újonnan felépült hospice házat, ami az otthonápolás mellett a hospice tevékenység intézményes kereteit tette lehetővé. A hospice ház építését szinte a semmiből valósította meg. Az egyesület nagyon kevés önerővel rendelkezett, így a beruházás támogatásokból és adományokból tudott megvalósulni, melyek gyűjtésében és a beruházás koordinációjában napi szinten vett részt. 2020. évtől térítésmentes ellátás keretében gondozhatják a rásszoruló daganatos betegeket az utolsó óráikban az emberhez méltó környezet biztosításával, úgymond „menedékház” lett a Majosházai Hospice Ház. Az elmúlt egy évben 146 családnak segítettek végstádiumos betegek elhelyezésében, utolsó óráik szebbé tételében.

Összegezve, tehát a rákelleni küzdelemben, illetve az ehhez kapcsolódó gondozás-ellátás területén működő **civil szervezetek önkéntesek bevonásával** nagy segítséget tudnak nyújtani az érintett célcsoport számára, vitathatatlan a hozzáadott értékük, az aktivitásuk, a társadalmi hasznosságuk.

A civil szférával való együttműködés igazi nemzeti ügy, ennek megfelelően Magyarország Kormánya kiemelten kezeli és támogatja a civil szektort, ezen belül is az egészségügyi, szociális, környezetvédelmi tevékenységeket végző egyesületeket és alapítványokat. **A Miniszterelnökséghez kötődően évről évre egyre nagyobb pénzügyi forrás áll rendelkezésre a civil szféra támogatására a Nemzeti Együttműködési Alap, a Magyar Falu Program Falusi Civil Alap valamint a Városi Civil Alap keretében.**

Összesen 177 egészségügy területén működő civil szervezet kapott **NEA támogatást 2022-ben**, összesen közel 100 millió Ft összegben.

| Egészségügyi területen működő civil szervezetek támogatása NEA 2022. |                               |                                 |
|----------------------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|
| Kategória                                                            | Nyertes pályázatok száma (db) | Megítélt támogatási összeg (Ft) |
| NEAG                                                                 | 119                           | 41 357 040                      |
| NEAO                                                                 | 58                            | 57 936 800                      |
| <b>Összesen</b>                                                      | <b>177</b>                    | <b>99 293 840</b>               |